

Heb lief en ga door

Agnes, mijn oud-collega en hartsvriendin, woonde al vele jaren in Frankrijk toen zij in volle covidtijd opnieuw met kanker werd geconfronteerd. De eerste keer – in Nederland nog – had zij er zich dapper doorheen gevochten. De tweede keer hakte er stevig in, maar Agnes ging ervoor. Maar deze derde keer ... haar lichaam was zo geschonden, de pijn was zo ondraaglijk, de complicaties stapelden zich op. Maar Agnes bleef vooruitkijken, plannen maken, hoopvol genietend van elk contact, van elke kleine overwinning.

Domme afstand, domme covid ... WhatsApp werd onze levenslijn: dagelijkse berichtjes over en weer, wekelijks videobellen. Het onvermijdelijke werd voor mij veel sneller duidelijk dan voor haar, maar ik volgde haar tempo. Die laatste week kon zij haar gsm niet meer vasthouden maar toch spraken wij elkaar nog – heel kort. Het afscheid was ontheemdend: "Tot ooit", zei Agnes en ik bevestigde: "Tot ooit."

En daarna werd het stil.

Niet lang daarna liet ik ook mijn werkkring los en er waren ingrijpende veranderingen in mijn vrijwillige inzet.

Rouwen bleek ingewikkeld in die omstandigheden.

Na een recente lezing over rouwen herlas ik de tekst die zijzelf gekozen had voor haar rouwkaartje:

Je zou kunnen huilen omdat ik er niet meer ben

of je zou blij kunnen zijn omdat ik heb geleefd.

Je zou je ogen kunnen sluiten en verlangen dat ik terugkom

of je kunt je ogen openen en zien naar alles en iedereen die ik achterliet.

Je hart kan leeg zijn omdat je mij niet meer kunt zien

of het kan vol zijn van de liefde die je met me deelde.

Je kunt morgen de rug toekeren en voor gisteren gaan leven

of je kunt mijn herinneringen bewaren en ze voort laten leven.

Je kunt huilen en je afsluiten, leeg zijn

of je zou kunnen doen wat ik zo graag zou willen:

open je ogen, veeg je tranen af, heb lief en ga door!

Haar laatste boodschap aan ons kon ik nu pas echt 'horen': positief, gericht op de toekomst ...

Lieve, dappere Agnes!

Marie-Jeanne Langenaken